

Posudek diplomové práce Michaela Erdingera: Sociální práce jako jedno z poslání křesťana

Své upřímné přesvědčení, že sociální práce je jedno z poslání křesťana, se diplomand pokusil ilustrovat výlety do několika směrů úvahy. Po úvodním vymezení pojmů se zamýšlí nad „významem člověka jako stvoření“ a potom hledá „biblické akcenty sociální služby“ v SZ, NZ a u Ježíše. Církev chápe jako „instituci pomoci“. „Historickým exkurzem“ do její sociální činnosti ilustruje několika vybranými příklady z minulosti. Do minulosti zcela nedávné vede rozbor papežských sociálních encyklik a sociální nauky katolické církve. V závěrečné kapitole se zamýšlí nad sociálními aktivitami některých vybraných církví v ČR. Připojen je závěr a seznam použité literatury.

V první kapitole uvádí diplomand některé pojmy, jichž bude nadále používat: církev, křesťan, motivace. Je to kapitola zbytečná (na což byl autor upozorněn v předchozí verzi), a to jak výběrem pojmů, tak jejich povrchním zpracováním. Je signifikantní, že se nepokusil definovat, co rozumí „sociální prací“, svým titulním pojmem; a vskutku tento pojem je v průběhu práce chápán velmi neurčitě, kolísá od projevů filantropie přes sociálně spravedlivé zákony až k sociálním naukám; zvláštní novotvar je častý výraz „prosociální“ (akcent, jednání, náboženství...)

Tato neurčitost a neodborné zacházení s fakty, jejich náhodný výběr, nedostatečné zdůvodnění vlastních tvrzení (absolvent teologické fakulty by měl užívat odbornější zdroje než Novotného Biblický slovník!) tvoří základní charakteristiku celé práce. Objevují se v ní i tvrzení vysloveně nepřesná a chybná (např. „až do r. 1054 mluvíme o jednotné církvi“ s. 4; „evangelium, které je zapsáno v Novém zákoně“, s. 14 aj.). Typickým příkladem za mnohé jiné je tato věta: „Dále například v Deuteronomiu ve 25. kapitole najdeme předpis takzvaného levirátního zákona, kdy se bratři museli po smrti manžela postarat o svou snachu (sic!) tak, že si ji vzali (sic!) za manželku a jimi zplozené děti právně patřili (sic!) zemřelému muži.“ (12). *Satis est.*

Kapitola o biblických inspiracích vůbec vyniká vysokou mírou neodbornosti, stejně tak jako příklady z dějin sociální práce, převzaté ze standardní literatury (C.V.Pospíšil), s nápadnou (a v tomto případě nepřekvapující) absencí sociálního učení a praxe Jednoty bratrské (že o tom existuje práce Jindřicha Halamy, diplomandovi uniklo); povážlivé je, že diplomand cituje známou Tertullianovu větu o křesťanech, kteří se milují dříve, než se poznali, z české práce Matouškovy (s.26). Že ve středověku přibývalo veřejných institucí sociální služby (městské špitály), je pravda, ale nelze říci, že to byly instituce „mimokřesťanské“ (35). O něco lepší je kapitola o sociálních encyklikách, ač i zde se najdou povážlivé nepřesnosti (např. že teprve „během 19. století dochází ke vzniku prvních svépomocných skupin“ dělnictva, 43; že pojem „subsidiarita“ se poprvé objevuje u Pia XI. v Quadragesimo anno, 50 – pojem měl za sebou bohatou historii; že „celá sociální nauka je založena na biblické zvěsti, veškeré důrazy jsou založeny na výkladu Písma, 55 – to by se těžko dokazovalo v církvi, která čerpá též z tradice).

„Křesťanství je jednoznačně prosociální náboženství“ deklamuje autor v závěru (63). Toto jeho silné přesvědčení je hodno pozornosti, ale mělo být aspoň zřetelně zdokumentováno, když ne dokázáno.

S literaturou, kterou uvádí v závěru práce (seznam mohl být lépe strukturovaný), diplomand pracoval jen velmi selektivně a útržkovitě, ano zdá se, že některé z uvedených titulů vůbec nezohlednil. Ačkoliv má práce potřebné formální náležitosti, nelze říci, že by svou úrovní

splňovala věcné nároky odbornosti, které pro diplomovou práci ke státní závěrečné zkoušce na ETF platí. Jestliže ji přesto doporučuji k obhajobě, je to jen proto, aby měl diplomand příležitost dokázat, že je schopen lepšího výkonu.

16.1.2010

Handwritten signature of P. Filipi in black ink.

Prof. ThDr Pavel Filipi